

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 353/2019-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. septembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Mojmíra Mamojku predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti STYROTHERM, s. r. o., SNP 1201/22, Dolný Kubín, IČO 36437000, zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Alojz Baránik, advokát s. r. o., Mateja Bela 8, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Alojz Baránik, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 60/2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti STYROTHERM, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého zásahu a sťažnosťná argumentácia obchodnej spoločnosti STYROTHERM, s. r. o.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. júla 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti STYROTHERM, s. r. o., SNP 1201/22, Dolný Kubín, IČO 36437000 (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Alojz Baránik, advokát s. r. o., Mateja Bela 8, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Alojz Baránik, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 60/2017 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ žalobou doručenou okresnému súdu 19. decembra 2017 uplatnil proti Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom financií Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) nárok na zaplatenie sumy 2 997 € z titulu náhrady škody, *„ktorá bola sťažovateľovi spôsobená tým, že Slovenská republika porušujúc Zmluvu o fungovaní Európskej únie uložila sťažovateľovi pri zápise jeho ojazdeného motorového vozidla kúpeného vo Francúzsku do evidencie motorových vozidiel vedenej v Slovenskej republike poplatok v rádovo vyššej výške, ako by bol povinný zaplatiť za zápis obdobného motorového vozidla, pokiaľ by ho kúpil na Slovensku.“*

3. Dňa 22. marca 2018 okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku, sťažovateľ tento súdny poplatok zaplatil v uloženej lehote. Dňa 31. augusta 2018 okresný súd doručil sťažovateľovi vyjadrenie žalovaného k žalobe a vyzval ho, aby sa k tomuto podaniu vyjadril. Sťažovateľ zaslal okresnému súdu svoje vyjadrenie 6. septembra

2018. Následne 25. októbra 2018 okresný súd doručil sťažovateľovi vyjadrenie žalovaného z 26. septembra 2018 k jeho vyjadreniu.

4. Sťažovateľ podal 28. mája 2019 predsedovi okresného súdu sťažnosť na priet'ahy v konaní podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Predseda okresného súdu doručil sťažovateľovi v júni 2019 list z 18. júna 2019 spolu s vyjadrením zákonnej sudkyne, v ktorom považoval sťažnosť na priet'ahy za dôvodnú. Poukázal na to, že v čase vybavovania sťažnosti zákonná sudkyňa čerpala dovolenku s tým, že v júli 2019 nastúpi na materskú dovolenku, v dôsledku čoho dôjde k zmene zákonného sudcu. Z uvedených dôvodov vo veci nenariadila pojednávanie. Predseda okresného súdu poukázal aj na vysoký počet vecí v oddeleniach zákonnej sudkyne a jej objektívnu zaťaženosť. Okrem uvedeného sťažovateľovi oznámil, že predmetná vec bola zaradená medzi sledované veci s režimom kontroly každé tri mesiace.

5. Sťažovateľ s poukazom na relevantnú judikatúru ústavného súdu uvádza, že predmetná vec nie je skutkovo ani právne zložitá. Predmetom konania je uplatnenie nároku na náhradu škody v dôsledku vyberania poplatku pri zápise ojazdeného motorového vozidla dovezeného z iného štátu Európskej únie do evidencie, ktorý je rádovo vyšší ako poplatok, ktorý by platil, ak by kúpil obdobné motorové vozidlo v Slovenskej republike. Podľa sťažovateľa Slovenská republika týmto porušila čl. 110 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Skutkovo predmetná vec nie je náročná, keďže žalovaný nepopiera skutkové okolnosti veci, ktoré vyplývajú z dôkazov predložených sťažovateľom. Z uvedeného dôvodu nie je potrebné vykonávať žiadne dokazovanie. Z hľadiska právneho sťažovateľ v žalobe poukázal na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „súdny dvor“) C-290/05 a C-333/05 z 5. októbra 2006, ktorým súdny dvor „v bode 57 poskytol výklad čl. 90 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii (pozn.: teraz čl. 110 ZFEU) v súvislosti s postupom Maďarska pri výbere poplatku (registračnej dane) za zápis ojazdeného vozidla do evidencie vozidiel v Maďarsku, a v ktorom výslovne skonštatoval, že v rozsahu, v ktorom maďarská registračná daň zaťažuje viac dovezené ojazdené vozidlá ako podobné ojazdené vozidlá už zaregistrované v Maďarsku, odporuje právu Spoločenstva (pozn. teraz právu

Európskej únie). Rozhodnutie vo veci teda závisí výlučne na posúdení právnej otázky, a to tej, či Slovenská republika uvedeným spôsobom porušila právo Európskej únie a ak áno, či tým bola spôsobená sťažovateľovi škoda... Pritom aj vzhľadom na to, že o tej istej veci... už rozhodol Súdny dvor EÚ v súvislosti s Maďarskom, je možné skonštatovať, že sa jedná o vec, ktorá nevyžaduje ani náročné právne posúdenie, nakoľko rozhodnutia Súdneho dvora EÚ sú záväzné aj pre Slovenskú republiku.“. V napadnutom konaní nie je žiadna prekážka, pre ktorú by okresný súd nemohol vo veci konať, a pre sťažovateľa nie je žalovaná suma zanedbateľná.

6. Pokiaľ ide o jeho správanie ako strany sporu, sťažovateľ sa domnieva, že ničím neprispel k vzniku zbytočných prietáhov, keďže postupoval v súčinnosti s okresným súdom. Sťažovateľ iniciatívne požiadal okresný súd, aby po roku a pol od podania žaloby a po približne sedemmesačnom období nečinnosti prijal opatrenia potrebné na bezodkladné rozhodnutie vo veci.

7. K postupu okresného súdu sťažovateľ uvádza, že vyjadrenie žalovaného k žalobe mu doručil až po viac ako šiestich mesiacoch od podania žaloby a v období od 2. októbra 2018 do súčasnosti nevykonal vo veci žiadne úkony. Predseda okresného súdu vo svojom liste uviedol, že predmetný spis bol zaradený medzi sledované veci s režimom kontroly každé tri mesiace. Toto vybavenie sťažnosti považuje sťažovateľ za nedostatočné, čo je zrejmé z toho, že okresný súd doteraz vo veci nenariadil pojednávanie a aj zákonná sudkyňa vo svojom liste uviedla, že od 10. júna 2019 do 12. júla 2019 čerpá riadnu dovolenku a v júli 2019 nastúpi na materskú dovolenku a vec bude pridelená inému zákonnému sudcovi, „čím sa dĺžka konania opätovne predĺži.“.

8. Na podklade uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie o nej nálezom takto rozhodol:

„... Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 60/2017 porušil základné právo (sťažovateľa)... na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy... a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru...“

... Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 60/2017 sa prikazuje konať vo veci bez zbytočných prietahov.

... Okresný súd Bratislava I je povinný (sťažovateľovi)... zaplatiť sumu 5.000,- Eur (slovom päťtisíc eur) ako primerané finančné zadosťučinenie, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

... Okresný súd Bratislava I je povinný nahradiť (sťažovateľovi)... trovy konania v sume 415,51 Eur... na účet jeho právneho zástupcu... do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

9. Návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje tým, že „zdlhavosťou namietaného konania naďalej pretrváva a prehľbuje sa stav jeho právnej neistoty. Dlhým trvaním konania sa u sťažovateľa prehľbuje pocit, že ich spor nebude rýchlo a spravodlivo prejednaný a preto prestáva veriť v ústavné garancie práva na súdnu ochranu. Neprimerane dlhým konaním je mu spôsobovaná ujma na jeho ústavných právach, ktorá by mala byť podľa zásad spravodlivosti aj náležite zo strany okresného súdu reparovaná...“. Podľa sťažovateľa zo skutkových okolností popísaných v ústavnej sťažnosti sa „javí ako veľmi nepravdepodobné, že by konanie bolo v dohľadnej dobe právoplatne skončené.“

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

13. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

14. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

16. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

17. Zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáchoch (II. ÚS 92/05). Dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej je aj zistenie, že sa postup všeobecného súdu nevyznačoval takými významnými prietáhmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy (I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 38/04).

18. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prietáhmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

19. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Podľa sťažovateľa okresný súd v napadnutom konaní postupuje tak, že vznikajú zbytočné prietahy.

20. Z argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti vyplýva, že napadnuté konanie v čase podania ústavnej sťažnosti trvalo jeden rok a 7 mesiacov. Z prehľadu úkonov týkajúcich sa napadnutého konania je zrejmé, že okresný súd od decembra 2017 do októbra 2018 priebežne vykonával procesné úkony – vyrubil súdny poplatok za podanú žalobu a vyzval strany sporu na vyjadrenie sa k argumentom protistrany – žalovaného k žalobe, sťažovateľa k vyjadreniu žalovaného. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti neuvádza žiaden úkon okresného súdu od októbra 2018. Poukazuje však na to, že zákonná sudkyňa nastúpi v júli 2019 na materskú dovolenku s tým, že vec bude pridelená inému zákonnému sudcovi.

21. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že celková dĺžka napadnutého konania nie je taká, aby bolo možné uvažovať o porušení označených práv podľa ústavy a dohovoru. Možno tiež poukázať na to, že v uvedenom časovom rámci okresný súd nebol nečinný, ale priebežne vykonával nevyhnutné procesné úkony. Z ústavnej sťažnosti vyplývajúca nečinnosť okresného súdu – ktorú pripustil aj predseda okresného súdu – zatiaľ nemá takú intenzitu, aby bolo možné konštatovať, že došlo k porušeniu označených práv.

22. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že ani sťažnosť na prieťahy v konaní a prijaté opatrenia nevedli k náprave existujúceho stavu, ústavný súd túto námietku neakceptuje. Argument sťažovateľa je podľa ústavného súdu formulovaný predčasne. Sťažovateľ podal sťažnosť podľa zákona o súdoch 28. mája 2019, predseda okresného súdu a zákonná sudkyňa reagovali na túto sťažnosť v listoch zaslaných sťažovateľovi v júni 2019, v ktorých ho predseda okresného súdu informoval o tom, že jeho sťažnosť považoval za opodstatnenú, a informoval ho tiež o prijatých opatreniach. Ústavnú sťažnosť podal sťažovateľ bezprostredne po doručení týchto listov, a to 16. júla 2019. K tomuto právnomu záveru dospel ústavný súd aj napriek zisteniu, že súdny spis bol 19. júla 2019 pridelený inej zákonnej sudkyňi, ktorá zatiaľ vo veci nenariadila pojednávanie.

23. V súvislosti s tým, že predseda okresného súdu v odpovedi na sťažnosť na prieťahy v napadnutom konaní uznal existenciu prieťahov a ospravedlnil sa za ne, ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre už uviedol, že skutočnosť, že orgán štátnej

správy súdu uzná sťažnosť na priet'ahy za dôvodnú, nemusí viesť bez ďalšieho k prijatiu v nadväznosti na to podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy na ďalšie konanie, pretože ústavný súd, pridržiavajúc sa doterajšej stabilizovanej judikatúry, považuje za potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení s cieľom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07, IV. ÚS 59/08, IV. ÚS 27/09).

IV.

Záver

24. S prihliadnutím na skutočnosti uvedené predovšetkým v III. časti tohto uznesenia ústavný súd ústavnú sťažnosť, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

25. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v ústavnej sťažnosti (príkaz okresnému súdu, aby konal bez zbytočných priet'ahov, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a priznanie náhrady trov konania).

26. Napokon ústavný súd poznamenáva, že ak by ďalší priebeh napadnutého konania signalizoval vznik priet'ahov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2019